

Додаток
до рішення _____ сесії
обласної ради сьомого скликання
від ____ _____ 2018 року

**Обласна Програма
підвищення рівня безпеки
дорожнього руху на 2018-2020 роки**

ПОЛТАВА 2018

Зміст

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма	3
2. Мета Програми	5
3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми	6
4. Основні напрямки реалізації Програми	
5. Очікувані показники успішності Програми	
6. Координація та контроль за ходом виконання Програми	
<i>Додаток 1. Паспорт Програми</i>	
<i>Додаток 2. Напрями діяльності та заходи Програми</i>	
<i>Додаток 3. Бюджет Програми</i>	
<i>Додаток 4. Показники успішності Програми</i>	

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

За останні роки в Україні спостерігається тенденція до збільшення кількості дорожньо-транспортних пригод (далі – ДТП). За останні два роки на автомобільних дорогах загального користування області було скоєно 8561 ДТП з постраждалими, в яких не менш ніж 284 осіб загинуло, та не менш ніж 2581 осіб було травмовано.

Річний рівень смертності на дорогах Полтавської області складає 88 осіб на 1 млн. населення, в той час, як середній показник по Україні складає 81, а середній показний по Європі складає 59.

Разом з тим, середній показник кількості ДТП на 1 км автомобільних доріг Полтавської області становить 0,47, а середній показник по Україні складає 1,01. В порівнянні з іншими областями Полтавщина входить в десятку найбільш безпечних областей України для учасників дорожнього руху.

Збільшення кількості ДТП зумовлено існуючим незадовільним станом автомобільних доріг, які побудовані за радянських часів та вичерпали свій ресурс і потребують відновлення дорожнього покриття відповідно до сучасних навантажень та інтенсивності руху, з урахуванням процесу урбанізації населення.

Дорожньо-транспортні пригоди за видами за 2017 рік

ДТП за видами	Кількість	%
Зіткнення	376	39,7
Наїзд на пішохода	299	31,5
Наїзд на велосипедиста	69	7,3
ДТП за участі одного автомобіля (перекидання, наїзд на перешкоду)	187	19,7
Інші ДТП	17	1,8
Разом	948	100

Враховуючи аналіз ДТП за видами, майже половина інцидентів відбувається за участі пішоходів та велосипедистів, які перебувають на дорозі.

ДТП скоєні з учасниками дорожнього руху за 2017 рік

Причина	Усього	%	Загибло	%
ДТП скоєні з вини водіїв	697	86,3	72	80
ДТП скоєні з вини пішоходів	82	10,1	17	18,9
ДТП скоєні з вини дітей	29	3,6	1	1,1
Разом	808	100	90	100

Основні порушення правил дорожнього руху, які спричинили ДТП

Причина	Усього	%	Загинуло	%
Перевищення безпечної швидкості	221	44,2	38	69,1
Порушення правил проїзду пішохідних переходів	86	17,2	4	7,3
Порушення правил обгону	21	4,2	1	1,8
Порушення правил проїзду перехресть	114	22,8	5	9,1
Порушення правил перевезення пасажирів	3	0,6	0	0
Керування автотранспортними засобами у нетверезому стані	55	11	7	12,7
Разом	500	100	55	100

Основні чинники, які впливають на безпеку дорожнього руху та зростання дорожньо-транспортного травматизму:

- низький рівень дисципліни учасників дорожнього руху;
- недостатність фінансування заходів, спрямованих на зниження рівня аварійності на дорогах, та відсутність системних підходів до проведення аналізу ефективності фінансування таких заходів;
- низький рівень використання автоматизованих засобів контролю та регулювання дорожнього руху;
- високі швидкісні режими руху автомобілів, особливо в межах населених пунктів;
- низький рівень користування ременями безпеки серед користувачів автомобілів;
- низький рівень користування захисними шоломами серед користувачів мотоциклів та мопедів;
- низька помітність пішоходів та велосипедистів у темний час доби;
- недосконалість порядку здійснення контролю за виконанням законодавства в частині дотримання правил дорожнього руху, особливо щодо осіб, які керують транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння та перевищують швидкість;
- керування транспортними засобами або перебування на проїжджій частині у стані сп'яніння.
- недоступність транспорту та транспортної інфраструктури для осіб з інвалідністю.

ДТП з постраждалими	Наслідки	2016	2017
		Загинуло	8
	Травмовано	85	112
Усього ДТП		209	254

ДТП за участю водіїв автобусів в Полтавській області

Велика кількість ДТП та постраждалих від ДТП також впливає на економіку та сферу охорони здоров'я Полтавщини та України в цілому. За розрахунками експертів Світового банку, соціально-економічні втрати України від дорожньо-транспортного травматизму оцінюються в 4,5 млрд доларів США на рік, що становить приблизно 3,4% валового внутрішнього продукту (у розрахунках 2014 року), включаючи матеріальні витрати, пов'язані з пошкодженням майна та зниженням продуктивності праці, та людські втрати через серйозні травми або смерть унаслідок ДТП.

Програмний підхід з підвищення рівня безпеки дорожнього руху в області дозволить забезпечити принцип комплексності та системності в розробленні, фінансуванні та проведенні визначених Програмою заходів.

Враховуючи вищезазначене, з метою збереження життя людей та зменшення соціально-економічних втрат України від дорожньо-транспортного травматизму, відповідно до підпункту 4 пункту 3 статті 24² Бюджетного кодексу України, пункту 4 частини четвертої статті 3 Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України», які набрали чинності з 01.01.2018, на основі Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2020 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.06.2017 №481 та Плану заходів щодо її реалізації, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 №231 необхідним є затвердження Обласної Програми підвищення рівня безпеки дорожнього руху на 2018-2020 роки.

Обласна Програма підвищення рівня безпеки дорожнього руху на 2018 - 2020 роки (далі – Програма) відповідно розглядає безпеку руху як єдину систему, компоненти якої – дорожня інфраструктура, транспортні засоби та учасники дорожнього руху.

2. Мета Програми

Метою Програми є підвищення рівня безпеки дорожнього руху на території області, зниження рівня дорожньо-транспортних пригод та тяжкості їх наслідків, створення безпечних та комфортних умов для учасників дорожнього руху, а також поліпшення координації діяльності територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері дорожнього руху.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

Інфраструктурні заходи Програми пропонується зосередити на підвищенні безпеки пішоходів через мінімізацію ключових факторів ризику, які призводять до високого травматизму та смертності:

1. Висока швидкість потоку транспорту. Швидкість є головним фактором ризику, який збільшує і ймовірність, і тяжкість наслідків ДТП.

2. Довга відстань для долання пішоходами, яка означає тривалий «час вразливості». Чим довше часу перебуває людина на проїжджій частині, тим більшою є статистична ймовірність інциденту.

3. Недостатня помітність нерегульованих переходів та людей, що перебувають на них, особливо в темний час доби.

Як інноваційне і високоєфективне рішення, яке мінімізує ці фактори ризику і має науково доведений позитивний вплив на безпеку руху, Програма передбачає облаштування обраних нерегульованих пішохідних переходів активними та пасивними інфраструктурними засобами безпеки – острівцями безпеки, точковим контрастним освітленням, супровідними дорожніми знаками та сучасною, високоякісною розміткою.

Облаштування острівців безпеки можливо здійснити у короткий термін у цілковитій відповідності з Правилами дорожнього руху, державними стандартами, будівельними нормами та міжнародною практикою.

Острівець безпеки:

- спонукає водіїв до дотримання безпечного швидкісного режиму (60 км/год (за рахунок того, що візуально звужує проїзну частину в місці пішохідного переходу та підвищує концентрацію водіїв; унеможлиблює виїзд автомобіля на зустрічну смугу для обгону чи випередження;
- унеможлиблює стоянку і зупинку автотранспорту на переході та в безпосередній близькості від нього;
- скорочує час перебування пішоходів на проїжджій частині, зменшуючи «період вразливості» і створюючи фізичний захист, особливо для маломобільних груп (діти, особи старшого віку, травмовані особи, інваліди);

У західній Європі острівці або підняті медіани (буферні зони між напрямками руху) є обов'язковими на усіх вулицях і дорогах, які мають понад дві смуги руху. В Україні острівці безпеки передбачені нормами ДБН 2.3.5 «Вулиці та дороги населених пунктів». Згідно з цими нормами, обов'язковим є облаштування острівців безпеки для пішоходів на перехрестях, площах кільцевого руху і перегонах магістралей при ширині проїзної частини магістралі більше ніж 15 м. За умови відповідного обґрунтування, при ширині проїзної частини магістралі 15 м і менш, острівець безпеки шириною не менше ніж 2 м може влаштовуватись за рахунок звуження смуги руху до 3,25 м. Острівці можуть облаштовуватися: на нерегульованому переході, на регульованому переході, на перехресті, де організовано рух по колу. Також існують напрямні

острівці (облаштовуються на перехрестях) та гальмівні острівці (на в'їзді до населених пунктів).

Іншим інноваційним для України елементом Програми, який відповідає європейським стандартам дорожньої безпеки, є проведення серії наукових досліджень, які дозволять виявити проаналізувати поточні показники безпеки руху на території області та окремих адміністративно-територіальних одиниць (аварійність, травматизм, смертність), визначити пріоритетні місця для облаштування острівців безпеки на дорогах області, та виміряти ефективність заходів Програми. Тому Програма передбачає проведення двох типів взаємодоповнюючих досліджень відповідно до міжнародних стандартів, результати яких будуть широко представлені та стануть основою для аналізу, публічних дискусій та прийняття рішень:

1. Дослідження дорожньо-транспортної аварійності, травматизму та смертності на території Полтавської області, результати якого міститимуть підсумковий аналітичний звіт, електронну мапу ДТП та список рекомендованих місць/автодоріг для спорудження острівців безпеки;

2. Дослідження швидкості руху автомобілів, що будуть проведені в обраних місцях безпеки до та після облаштування острівців безпеки.

Також Програмою передбачено:

1) розробка та впровадження системи нагляду за дотриманням норм і стандартів у сфері безпеки дорожнього руху, а також узгодженості усіх контролюючих органів виконавчої влади в області щодо спільних дій з контролю за дотриманням правил дорожнього руху та інших нормативно-правових актів України;

2) впровадження пропагандистсько-роз'яснювальної роботи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху серед населення, а першочергово в навчальних та просвітницьких закладах шляхом:

- висвітлення актуальних проблем забезпечення безпеки дорожнього руху в спеціалізованих телепрограмах на регіональному та місцевому телебаченні;

- створення спеціалізованого видання для інформування та популяризації безпеки дорожнього руху;

- вдосконалення в загальноосвітніх навчальних закладах роботи щодо профілактики дитячого дорожньо-транспортного травматизму;

3) розробка системи організаційно-планувальних та інженерних заходів, спрямованих на вдосконалення організації руху транспорту та пішоходів у населених пунктах області та її реалізація (запровадження автоматизованих засобів контролю дорожнього руху);

4) проведення медичної підготовки водіїв та кандидатів у водії транспортних засобів щодо надання долікарської допомоги потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

4. Основні напрямки реалізації Програми

Обласну Програму підвищення рівня безпеки дорожнього руху на 2018-2020 роки пропонується реалізувати шляхом виконання скоординованих заходів на п'яти базових напрямках:

- Безпечна інфраструктура;
- Освіта та просвітницькі заходи;
- Наукові дослідження і оцінка результатів заходів;
- Сприяння ефективній роботі поліції;
- Покращення невідкладної допомоги учасникам ДТП.

Комплексна взаємодія усіх компонентів та позитивний приклад реалізації Програми може слугувати підставою для розробки більш довгострокової цільової програми для області, аналогічних програмних документів в населених пунктах області та інших областях України.

До окремих заходів Програми затверджуються переліки робіт і об'єктів у межах фінансового ресурсу, затвердженого на її реалізацію.

Перелік напрямів діяльності та заходів Програми, обсягів і джерел фінансування, строків виконання наведено у додатку 2.